

Nr 1

Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande i anledning av väckta motioner angående restitution av skatt å bensen, som förbrukas vid användning av motorredskap i skogsbruket.

Till jordbruksutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 14 av herr *Sundin m. fl.* och II: 13 av herr *Larsson* i Hedenäset *m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte

I. i princip besluta kollektiv restitution från och med den 1 juli 1957 genom särskilt anslag å nionde huvudtiteln av skatt å bensen, som förbrukas av motorsågar och andra jämförbara motorer och redskap i skogsbruket, att avräknas mot bensinskattemedel;

besluta, att ifrågavarande restituerade bensinskattemedel tillföres en för ändamålet bildad fond, skogsbrukets bensinskattfond, att disponeras i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna anförts; samt

hos Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av de närmare tillämpningsföreskrifter, som i anledning härav kan befinnas erforderliga;

II. till grundval för nämnda restitutionsförfarande hos Kungl. Maj:t anhålla om närmare utredning rörande förekomsten av motorsågar och andra jämförbara motorer och redskap i skogsbruket och den häremot svarande bensinförbrukningen; samt

III. i avvaktan på frågans definitiva lösning för omedelbar disposition anvisa ett belopp av 300 000 kronor för vardera av budgetåren 1957/58 och 1958/59 till förenämnda fond till fördelning i enlighet med motionernas syfte, att senare avräknas mot de anslag, som definitivt fastställs; ävensom

2) de likalydande motionerna I: 71 av herr *Einar Persson* och II: 119 av herr *Persson* i Tandö, vari hemställts, att riksdagen måtte besluta

att kollektiv restitution genom särskilt anslag å nionde huvudtiteln skall ske av skatt å bensen, som förbrukas av motorsågar i skogsbruket genom återbetalning årligen fr. o. m. budgetåret 1958/59, att avräknas mot bilskattemedel;

att restituerade medel må disponeras av den utsedda styrelsen;

att restituerade medel må, om styrelsen finner lämpligt, fonderas från ett år till ett annat;

att skogsstyrelsen får i uppdrag att ytterligare utreda förekomsten av motorsågar i skogsbruket och den häremot svarande bensinförbrukningen; samt

att ett förskott å förslagsvis 400 000 kronor må utgå under budgetåret 1957/58, att avräknas mot de i det föregående föreslagna medlen.

2 Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande nr 1 år 1958

Till bevillningsutskottet har hänvisats följande inom riksdagen väckta motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 17 av herr *Sundin m. fl.* och II: 20 av herr *Larsson* i Hedenäset m. fl., vari — under åberopande av vad i motionen II: 13 anförts — hemställts, att riksdagen måtte antaga följande förslag till förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit:

»Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 3 maj 1929 om särskild skatt å bensin och motorsprit skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Restitution av skatt, som i denna förordning avses, må åtnjutas:

- a) för bensin — svensk frihamn;
- b) för bensin — jordfräsar eller av inom skogsbruket nyttjade motorsågar och därmed jämförbara motorer och redskap;
- c) för bensin — framföres; samt
- d) för bensin — motordrift.

Vid restitution — belöpande tullen.

Denna förordning skall äga tillämpning från och med den 1 juli 1957»;

2) motionen I: 72 av herr *Einar Persson*, vari hemställts, att riksdagen i anledning av det förslag, som framlagts i motionen I: 71, måtte besluta vidtaga därav betingade kompletteringar i förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit samt i kungörelsen den 26 maj 1948 (nr 370) med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning; samt

3) motionen II: 120 av herr *Persson* i Tandö, vari under hänvisning till motionen II: 119 framförts samma yrkande som i motionen I: 72.

Enligt överenskommelse mellan bevillningsutskottet och jordbruksutskottet har förenämnda motioner hänskjutits till behandling av sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framförda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför icke lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 13 och II: 119.

Gällande bestämmelser

Bestämmelser om skatt å bensin är upptagna i förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit. Bensinskatten utgår för till riket införd och här tillverkad bensin samt uppbäres vid importen respektive vid tillverkningsstället. Skatten, som ursprungligen utgick med 6 öre för liter och därefter successivt höjts, har sedan den 1 juli 1954 utgjort 32 öre för liter. Under tiden den 1 april 1948 — den 31 december 1950

utgick särskild tilläggsskatt å bensin. Fr. o. m. den 1 juli 1957 utgår energiskatt å bensin. Denna skatt, som ursprungligen utgick med 4 öre för liter, har fr. o. m. den 12 februari 1958 höjts till 9 öre för liter.

Rätten till restitution av skatt å bensin regleras i 5 § 1929 års förordning. Enligt vad i nämnda paragraf stadgas må restitution av skatt åtnjutas i följande fall, nämligen

a) för bensin eller motorsprit, som utföres till utrikes ort eller svensk frihamn;

b) för bensin eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg eller av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske eller av inom trädgårdsnäringen nyttjade jordfräsar;

c) för bensin och motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes antingen vid tillverkning av motorer för avprovning av motorer å provbädd eller å annan dylik anordning utan att därvid transportmedel framföres, eller ock för varmkörning eller provkörning av luftfartygs motorer; samt

d) för bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för annat tekniskt ändamål än motordrift.

I 6 § 1929 års förordning föreskrives bl. a., att restitution enligt 5 § må åtnjutas allenast i den omfattning och på de villkor Konungen bestämmer, samt att — där beträffande förbrukning av bensin inom viss näringsgren ur kontrollsynpunkt eller eljest på grund av särskilda omständigheter hinder möter mot restitution — Konungen äger föreskriva, att i stället återbäring skall ske sålunda, att visst med hänsyn till beräknad förbrukning bestämt belopp skall efter förordnande av Konungen eller myndighet, som Konungen bestämmer, användas för näringsgrenens främjande.

I kungörelsen den 26 juni 1948 (nr 370) med tillämpningsföreskrifter till förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit har Kungl. Maj:t meddelat närmare bestämmelser angående återbäring av sådan skatt. Sålunda stadgas i sagda kungörelse bl. a., att i de under b) — d) omnämnda fallen — förutom såvitt angår bensin eller motorsprit, som användes vid yrkesmässigt utövande av fiske — vederbörande förbrukare i regel äger rätt till restitution med skattens hela belopp. I 5 § nämnda kungörelse föreskrives emellertid att sådan restitution icke må åtnjutas för mindre myckenhet än 500 liter för varje kvartal. Beträffande återbäring av skatt å bensin eller motorsprit, som användes för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt fiske, skall enligt 9 § samma kungörelse gälla vad Kungl. Maj:t och riksdagen därom för varje budgetår beslutar. Enligt 7 § skall kostnaden för kontrollen över restitutionen bestridas av den som begagnar sig av rätten till restitution.

Av det anförda framgår, att i 1929 års förordning icke finns upptagna några bestämmelser om rätt till restitution av skatt å bensin, som användes till bensindrivna motorer och redskap inom skogsbruket.

Frågan om restitution av skatt å bensen, som användes inom fiskerinäringen

Sedan länge har å riksstaten till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt anvisats anslag, att avräknas mot automobilskattemedlen. Anslagsmedlen fördelas mellan de olika länen efter beräkningar rörande bensinförbrukningen inom varje län. Några särskilda begränsningar i fråga om medlens användning finns inte utöver vad som följer av att anslaget skall utgöra kollektiv restitution av den bensinskatt, som yrkesfiskarna erlägger. Dock har ansetts att medlen icke bör användas till avlönande av tjänstemän eller till rent administrativa kostnader. Av de olika ändamål, till vilka bidrag beviljats, må nämnas anläggning och förbättring av mindre fiskehamnar, anskaffande av mindre fiskefyrrar, anordnande av telefonförbindelser och elektrifiering samt fiskevårdande åtgärder.

Frågan om ändrade regler för restitution av skatt för bensen, som användes vid yrkesmässigt bedrivit fiske, har vid ett flertal tillfällen upptagits till behandling och även varit föremål för riksdagens bedömning.

På hemställan av 1950 års bevillningsutskott (betänkande nr 66 och 68) uppdrog riksdagen åt Kungl. Maj:t att vidtaga erforderliga åtgärder för genomförande av kollektiv restitution av tilläggsskatten å bensen, som använts vid yrkesmässigt fiske under tiden den 1 april 1948—den 31 december 1950. Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 25 till 1952 års riksdag framlagda förslag har riksdagen medgivit att nyssnämnda kollektiva restitution finge ske på det sättet, att tilläggsskattemedlen skulle avsättas till en fond och inom denna användas så, att fiskerinäringen såsom helhet finge nytta därav genom insats på områden, där anslagsanvisning å riksstaten icke ägde rum. Tilläggsskatten skulle icke restitueras på en gång utan under en följd av år. Den nyssnämnda fonden trädde i verksamhet fr. o. m. budgetåret 1952/53.

I fråga om dispositionen av fondmedlen anförde 1952 års jordbruksutskott (utlåtande nr 7) bl. a. följande.

I överensstämmelse med vad föredragande statsrådet anført torde såsom grundläggande regel böra gälla, att de fonderade medlen skola användas till sådana åtgärder, för vilka anslag å riksstaten icke kunna påräknas och vilka äro av påtaglig praktisk betydelse för fiskerinäringen. Enligt utskottets mening böra bidrag av fondmedlen sålunda i princip kunna utdelas till forsknings- och försöksverksamhet på fiskets område, organisationsarbete och studieverksamhet inom fiskarkåren samt åtgärder till främjande av avsättningen av fisk.

I propositionen 1952: 25 framlades även förslag till fondmedlens förvaltning, mot vilket förslag jordbruksutskottet inte hade något att erinra. Medlen skulle således förvaltas av en särskild styrelse med full beslutanderätt. Fiskerinäringen skulle tillsätta fyra och Kungl. Maj:t tre ledamöter, därav ordföranden. Fonden skulle göras räntebärande och förvaltas av statskontoret.

1951 års utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken hade under övervägande en individuell restitution av skatt för bensin, som inköpts av yrkesfiskare. I sitt betänkande SOU 1953:34 fann utredningen emellertid, att en individuell restitution även av schablonmässig art skulle bli svårbemästrad, och föreslog därför, att restitutionen liksom dittills endast skulle ske kollektivt.

Frågan om restitution av skatt å bensin, som användes inom jordbruket

Frågan om lättnader i beskattningen av bensin, som förbrukas inom jordbruket, har vid åtskilliga tillfällen varit föremål för statsmakternas uppmärksamhet. Av vad därvid förekommit må här framhållas, att 1948 års riksdag — som beslöt en höjning av bensinskatten från 18 öre till 45 öre per liter från och med den 1 april 1948 genom uttagandet av en tilläggs-skatt av 27 öre per liter — bemyndigade Kungl. Maj:t att förordna om restitution av tilläggs-skatten å sådan besin, som förbrukats inom jordbruket till bensindrivna *traktorer* under tiden den 1 april 1948—den 31 mars 1949. Sedermera har 1949 och 1950 års riksdagar lämnat liknande bemyndiganden för tiden den 1 april 1949—den 31 december 1950.

Med stöd av dessa bemyndiganden har restitution beviljats med 27 öre per liter under den tid bensinskatten utgått med 45 öre per liter. Restitutionerna har handhåfts av statens livsmedelskommission respektive statens jordbruksnämnd.

Sedan särskilda sakkunniga — 1948 års restitutionssakkunniga — tillkallats för utredning av frågan om rätt till restitution av skatt för bensin, avgav nämnda sakkunniga den 30 november 1949 förslag i ämnet. Förslaget innehöll bl. a. rätt till restitution av skatt för bensin, som förbrukades av motordrivna fordon och motorer inom jordbruket och den yrkesmässiga trädgårdsskötseln. Härjämte föreslog de sakkunniga riktlinjer för restitutionsbeloppens beräkning. Sakkunnigförslaget, som under remissbehandlingen rön-te stark kritik med hänsyn till det invecklade restitutionsförfarandet, har hittills icke föranlett vidare åtgärder.

Spörsmålet om restitution av skatt å bensin, som användes inom jordbruket, upptogs sedermera av 1951 års utredning rörande beskattningen av motorfordonstrafiken. Med skrivelse den 30 oktober 1952 överlämnade utredningsmannen en promemoria med förslag till en provisorisk lösning av frågan. Promemorian lades, efter remissbehandling, till grund för propositionen nr 20 till 1953 års riksdag. Med bifall till denna proposition har riksdagen bemyndigat Kungl. Maj:t att — i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen angivna grunder — förordna om restitution av skatt för sådan bensin, som under åren 1953 och 1954 förbrukats vid jordbruket till bensindrivna traktorer. Den sålunda beslutade restitutionen avser schablonmässigt fixerade belopp om 275 kronor för år 1953 och 300 kronor för år 1954 samt utgår individuellt till ägare av bensindrivna gummihjulstrak-

tor under förutsättning att traktorn till väsentlig del använts vid jordbruksdrift. De sålunda medgivna restitutionsbeloppen har avvägts så, att de i stort sett motsvarar fem sjättedelar av den bensinskatt, som beräknats belöpa på den genomsnittliga bensinförbrukningen per år för en traktor, använd på en brukningsdel av 10—20 hektar. Vid denna avvägning har beaktats, att traktorerna borde beskattas för den bensin, som förbrukades vid körning på väg. Genom beslut den 17 april 1953 har Kungl. Maj:t uppdragit åt statens jordbruksnämnd att ombesörja restitutionen.

I sitt den 4 november 1953 dagtecknade betänkande med förslag till beskattning av motorfordonstrafiken (SOU 1953: 34) behandlade utredningen i ett särskilt avsnitt olika frågor om restitution av bensinskatt. Utredningen föreslog, såvitt nu är i fråga, att den schablonmässiga restitutionen av skatt för bensin till de bensindrivna traktorerna skulle tills vidare bibehållas, dock med höjning av restitutionsbeloppet till 325 kronor. Förutom denna restitution kunde utredningen icke förorda någon restitutionsrätt för skatten å bensin som använts vid jordbrukets drift.

Vad utredningen föreslagit rörande den schablonmässiga restitutionen av skatten för bensin, som användes inom jordbruket, upptogs i proposition nr 112 till 1954 års riksdag, som på hemställan av bevillningsutskottet i betänkande nr 45 biföll propositionen i denna del.

I anledning av väckta motioner, I: 7 och II: 13 samt I: 317 och II: 236, behandlade 1956 års riksdag under höstsessionen vissa frågor rörande restitution av skatt å bensin, som nyttjas för drift av *skördetröskor*. I skrivelse nr 367 anhöll riksdagen, under åberopande av bevillningsutskottets av riksdagen godkända betänkande nr 54, att Kungl. Maj:t måtte utreda och till 1957 års riksdag framlägga förslag om restitution av skatt å bensin, som användes vid drift av självgående skördetröskor och hjälpmotorer till skördetröskor.

Sedan Kungl. Maj:t givit jordbruksnämnden i uppdrag att utreda frågan framlades på grundval av jordbruksnämndens utredning i proposition nr 95 till 1957 års riksdag förslag om rätt till restitution efter schematiska grunder av skatt, som erlagts för bensin till bensindrivna skördetröskor. Restitution föreslogs skola ske med 575 kronor per år för självgående skördetröska och med 150 kronor per år för skördetröska med hjälpmotor. Såsom villkor för restitution uppställdes att skördetröskan under året tagits i bruk. Restitutionsbeloppen skulle enligt förslaget genom jordbruksnämndens försorg utbetalas till innehavaren av tröskan fr. o. m. år 1957. Propositionen bifölls av riksdagen på hemställan av bevillningsutskottet i dess betänkande nr 35.

Frågan om restitution av skatt å bensin, som användes inom trädgårdsnäringen

Frågan om restitution av skatt å bensin, som förbrukas inom trädgårdsnäringen, har tidigare vid flera tillfällen varit föremål för överväganden. År 1955 hade riksdagen att taga ställning till ett motionsvis framställt

yrkande om individuell restitution av skatt å bensin, som användes inom trädgårdsnäringen för drift av jordfräsar och liknande redskap. I sitt av riksdagen godkända betänkande nr 23 avstyrkte bevillningsutskottet berörda yrkande och hänvisade därvid till svårigheten att på förevarande område införa en individuell restitutionsrätt, som uppfyllde rimliga krav på rättvisa och anpassning till administrativ lätthanterlighet. Dessutom påpekade bevillningsutskottet de svårigheter en sådan restitutionsform skulle förorsaka ur kontrollsynpunkt, med hänsyn till att jordfräsarna icke är underkastade registrering, samt svårigheten att bedöma vilka sökande som skulle vara berättigade att erhålla restitution. Bevillningsutskottet hade dock icke något att erinra mot att frågan om restitution av skatt å bensin, som förbrukas inom trädgårdsnäringen, blev föremål för överväganden vid den fortsatta utredningen av spörsmålen om restitution av bensinskatt.

I motionerna I: 118 och II: 164 samt I: 316 och II: 474 vid 1956 års riksdag framställdes yrkanden om införande av ett kollektivt restitutionsförfarande inom trädgårdsnäringen i huvudsaklig överensstämmelse med det, som förekommer inom det yrkesmässiga fisket. Motionerna behandlades av ett sammansatt bevillnings- och jordbruksutskott, som i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 1 anförde bl. a. följande.

Med hänsyn till att de genom bensinbeskattningen inflytande skattemedlen är avsedda att bidra till kostnaderna för vägväsendet anser utskottet att kompensation bör lämnas trädgårdsnäringen för de särskilda kostnader, som uppkommer till följd av beskattningen av bensin, nyttjad som drivmedel för näringsgrenens maskiner och redskap. Utskottet förordar sålunda, att sådan ändring vidtages i 5 § i 1929 års förordning om särskild skatt å bensin och motorsprit, att restitution må åtnjutas jämväl för bensin och motorsprit, som användes för framdrivande av inom trädgårdsnäringen nyttjade jordfräsar.

Utskottet ansåg vidare, att trädgårdsnäringen borde medges gottgörelse för erlagd bensinskatt fr. o. m. den 1 juli 1955. De retroaktivt återburna medlen skulle tillföras en särskild fond för näringens främjande efter samma principer, som gällde för fiskerinäringens bensinskattfond. Kungl. Maj:t skulle meddela närmare föreskrifter rörande fondmedlens förvaltning.

I fråga om beräkningen av restitutionsbeloppet förordade utskottet, att årliga beräkningar av i bruk varande jordfräsar skulle göras av lantbruksstyrelsen genom inhämtande av uppgifter från generalagenterna om antalet försålda dylika maskiner. De årliga restitutionsmedlen skulle uppföras på ett anslag under nionde huvudtiteln, att avräknas mot automobilskattemedlen. Medlen skulle ställas till lantbruksstyrelsens disposition, varefter styrelsen i samråd med representanter för trädgårdsnäringen skulle besluta om medlens användning. Den grundläggande principen för medlens användning borde vara att sådana ändamål i första hand skulle tillgodoses, för vilka anslag å riksstaten icke kunde påräknas och vilka var av påtaglig praktisk betydelse för näringen.

På grundval av det av 1956 års riksdag fattade principbeslutet framlades

i 1957 års statsverksproposition (IX ht; p. 218) förslag beträffande förvaltningen av den förenämnda fonden. Vidare föreslogs att bensinskattmedlen skulle användas bl. a. för arbetstidsstudier, stöd åt standardiseringsarbetet, kursverksamhet och bidrag till packnings- och sorteringslokaler. Propositionsförslaget godkändes av riksdagen. I motionerna I: 104 och II: 115 samt I: 207 och II: 252 har vid innevarande års riksdag föreslagits en utvidgning av de ändamål, för vilka trädgårdsnäringsens bensinskattmedel skall få användas. Sedan kamrarna fattat skiljaktiga beslut i anledning av jordbruksutskottets utlåtande (nr 1 p. 28) över nyssnämnda motioner har utskottet numera beslutat föreslå kamrarna att med frånträdande av sina tidigare fattade beslut i ämnet medge, att ifrågakvarande medel skall få disponeras jämväl till stöd åt organisationsarbetet inom trädgårdsnäringsen.

Motionerna

Till stöd för yrkandena i de likalydande motionerna I:14 och II:13 anför motionärerna inledningsvis, att det ur såväl rättvise- som nationalekonomiska synpunkter är motiverat, att restitutionen av bensinskatt utsträcker sig att omfatta även de motorer, som användes inom skogsbruket.

Under de senaste åren har det svenska skogsbruket undergått en fortgående mekanisering. För utförandet av olika arbetsmoment i skogsarbetet har ett allt större antal av olika motorredskap kommit till användning. I första hand må nämnas olika typer av motorsågar, vilka användes vid såväl avverkningar som vid utförandet av olika skogsvårdsarbeten. Även i övrigt har en ökad mekanisering ägt rum, t. ex. i form av transportabla barkningsmaskiner. Enligt en av skogsstyrelsen gjord undersökning kan antalet motorsågar, som år 1953 var i bruk, uppskattas till i runt tal 7 000, medan motsvarande antal för avverkningssäsongen 1956/57 uppskattas till minst 45 000. För driften av dessa skogsbrukets motorer förbrukas betydande mängder bensin. Skogsstyrelsen har uppskattat den sammanlagda bensinåtgången för olika typer av motorsågar till 7,5 milj liter per år. Denna uppskattning har angetts vara försiktig, och det är uppenbart, att den nuvarande förbrukningen kommer att successivt stiga i takt med den fortgående mekaniseringen.

Den bensinskatt, som skogsbruket belastas med i samband med driften av motorsågar, kan — enligt skogsstyrelsen — för närvarande uppskattas till omkring 2,4 milj. kronor per år. Det erbjuder betydande svårigheter att ernå en exakt uppskattning av den sammanlagda bränsleförbrukningen per år för de motorer varom här är fråga. För ett mera långsiktigt restitutionsförfarande torde det vara påkallat med en närmare utredning av detta spörsmål. Det oaktat torde dock redan nu principbeslut kunna fattas och

en lämpligt avvägd medelsanvisning av i bensinskattefonden innestående medel — att avräknas den restitution som efter närmare utredning befinnes skälig — kunna ske, dels retroaktivt för budgetåret 1957/58, dels ock för budgetåret 1958/59.

Med hänsyn till de svårigheter, som är förenade med ett individuellt restitutionsförfarande, anser motionärerna det lämpligt, att restitutionen, i likhet med vad som gäller för fisket och trädgårdsnäringen, utgår i form av kollektiv återbäring. Den grundläggande principen för bensinskattemedlens användning synes i första hand böra vara, att sådana ändamål skall tillgodoses, för vilka anslag å riksstaten inte kan påräknas. Ändamålen bör vidare vara av allmän nytta för näringen och såvitt möjligt ha samband med maskintekniken. Medlen bör inte nyttjas till rent administrativa kostnader eller avlönande av tjänstemän. Främst synes det vara ett allmänt önskemål att kunna främja åtgärder av skilda slag till gagn för den skogliga yrkeskunskapen, särskilt i fråga om motorsågar och andra småmaskiner, detta såväl i fråga om storskogsbrukets löneanställda som de mindre skogsägarna, vilka själva utför arbetet å sina skogsskiften. Vidare bör medlen kunna användas för att stödja det skogliga arbetarskyddet, vissa försöks- och forskningsuppgifter samt rationaliserings- och samordningssträvanden till gagn för dem som till väsentlig del direkt söker sin utkomst av den svenska skogen.

De restituerade medlen bör enligt motionärernas mening tillföras en för ändamålet bildad fond, skogsbrukets bensinskattefond. Fondens förvaltning bör handhas av statskontoret och dispositionen lämpligen tillkomma skogsstyrelsen, som i sig innesluter representanter för de intressegrupper ifrågasvarande medel närmast berör. Givetvis bör skogsstyrelsen vid behandling av hithörande ärenden i mån av behov direkt samråda med skogsbrukets berörda organisationer, exempelvis skogsarbetarnas fackliga och det enskilda skogsbrukets ekonomiska organisationer. Det torde därjämte få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter om medlens placering och användning m. m.

I de likalydande motionerna I:71 och II:119 framhålles bl. a. att en återbäring av den skatt för bensin, som förbrukas av i skogsbruket använda motorsågar m. m., är lika berättigad som den återbetalning, som sker av skatt å den bensin, som förbrukats inom jordbruks- och trädgårdsnäringen samt inom yrkesfisket. Återbäring av erlagd bensinskatt bör kunna ske kollektivt. Någon individuell återbäring torde icke här kunna komma i fråga med hänsyn till de många tusen enheter maskiner som användes och de svårigheter som detta medför. Genom de sålunda restituerade bensinskattemedlen skulle kunna tillgodoses sådana ändamål inom skogsbruket, vilka icke kan påräkna anslag i riksstaten. Det finns inom skogsbruket många nyttiga ändamål, vilka är i behov av anslag. Sålunda finns ett stort behov av ökad instruktions- och serviceverksamhet ute på arbetsplatserna och förläggningarna i skogen. Det skogliga arbetarskyddet bör alltmer stöd-

jas, försöks- och forskningsverksamhet inom den skogliga yrkesutbildningen och arbetsplaneringen behöver ökade medel. Upprustning av fasta och rörliga servicestationer skulle vara en ovärderlig tillgång för skogsarbetarna vid skötseln av deras motorredskap.

De erhållna medlen skulle handhavas och disponeras av antingen skogsstyrelsen eller en särskild styrelse på förslagsvis fem personer, varav ordföranden och ytterligare en ledamot utses och tillsättes av regeringen. En av ledamöterna bör representera skogsarbetarna, en de större skogsarbetsgivarerna och en de mindre skogägarna.

Yttranden

Yttranden över motionerna I: 14 och II: 13 samt I: 71 och II: 119 har inhämtats från statskontoret, skogsstyrelsen, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Sveriges skogsägareförbund, Skogs- och flottningsarbetareförbundet samt Svenska vägföreningen.

Statskontoret erinrar om, att skogsstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 12 juli 1957 framlagt förslag om restitution av skatt å bensin vilken förbrukas av motorsågar m. fl. mindre maskiner i skogsbruket, av innehåll som i allt väsentligt överensstämmer med yrkandena i förevarande motioner. Genom beslut den 24 januari 1958 fann Kungl. Maj:t framställningen icke föranleda någon åtgärd. Vidare framhåller statskontoret, att statsrådet och chefen för finansdepartementet den 19 november 1957 i riksdagens andra kammare besvarat en interpellation angående restitution av skatt å bensin, som förbrukas av motorsågar m. fl. maskiner i skogsbruket m. m. (AK:s protokoll 1957 nr 26 s. 5—8) och därvid avvisat tanken på en dylik skatte-restitution. De av departementschefen anförda skälen för detta ställnings-tagande finner statskontoret för sin del bärande.

Vad beträffar de ändamål, som enligt motionärernas förslag borde bli tillgodosedda med de restituerade bensinskattemedlen, nämner statskontoret att i årets statsverksproposition under nionde huvudtiteln beräknats medel för ökad undervisning i bl. a. motorsågning (s. 419 och 490). För försöks- och forskningsverksamhet på det skogliga området förekommer en betydande medelsanvisning såväl å budgeten (skogshögskolan, skogsforskningsinstitutet och träforskningsinstitutet) som vid sidan av densamma (prisutjämningsavgiftsmedel). På grund av vad nu sagts kan statskontoret icke finna några åtgärder påkallade från riksdagens sida i anledning av förevarande motioner, varför ämbetsverket föreslår att dessa lämnas utan bifall.

Skogsstyrelsen hänvisar till sin framställning till Kungl. Maj:t den 12 juni 1957. I skrivelsen beräknade styrelsen storleksordningen å den bensinskatt, som skogsbruket erlade budgetåret 1956/57 enbart för två slag av ifrågavarande motorer, nämligen fällnings- och röjningsmotorsågar (alltså med uteslutande av många andra, icke vägslitande maskiner, såsom borrar,

barkningsapparater, vinschar och lastaggregat), till ca 2 400 000 kronor. — Motsvarande belopp för budgetåret 1957/58, då antalet motorsågar kan antas ha ökat med lågt räknat 20 procent, blir omkring 2 900 000 kronor.

Enligt styrelsens mening bör gottgörelse i någon form av kollektiv restitution lämnas skogsbruket för den opåkallade merkostnad bensinbeskattningen för vägändamål utgör vid drift av motorsågar m. m. Utöver det principiellt berättigade häri bör särskilt framhållas, att den höggradigt exportbetonade skogsnäringen, som har utslagsgivande betydelse för landets betalningsbalans, inte i någon mån bör få sin konkurrensförmåga på världsmarknaden beskuren genom åt icke avsett håll verkande beskattningsåtgärder.

De i motionerna föreslagna åtgärderna avser bl. a. att främja den skogliga yrkeskunskapen. Skogsstyrelsen anser detta syfte synnerligen beaktansvärt. Den skogliga yrkesutbildningens framsteg under de senaste åren tillsammans med skogsbrukets ökade motorisering medför växande krav på att, särskilt för utbildningens tekniska delar, bättre kunna tillgodose behovet av särskild undervisnings- och demonstrationsmateriel, att anordna speciella lokaler för teknisk kursverksamhet, anskaffa uppsättning och fordon för ambulering instruktion och service etc. Inte heller i fråga om framställning och anskaffning för utbildningsändamål av filmer, bildserier, läroböcker o. a. publikationer, m. m. är förhållandena enligt skogsstyrelsens mening tillfredsställande. Som exempel härå nämner styrelsen att under de senaste åren flera utredningar givit vid handen, att behovet av ändamålsenlig undervisningsmateriel är mycket stort och tillgodoseendet härav av utomordentlig betydelse för ett flertal undervisningslinjer inom skogsbruket. — Skogsstyrelsen anser sig alltså bära livligt tillstyrka, att bensinskattemedel måtte få restitueras och användas för åtgärder till yrkeskunskapens befrämjande.

Motionärerna anser, att restitutionsmedel bör kunna användas för forskning och försöksverksamhet. Härvidlag erinrar skogsstyrelsen om att hittillsvarande erfarenheter synes ge vid handen, att en utvidgad forskning i fråga om skogsbrukets maskinella anordningar och arbetsteknik över huvud taget är en viktig angelägenhet och att den relativt hastigt kan tillföra näringen lönsamhetsförbättrande resultat. Den inkomstminskning som tillskyndas det allmänna i form av återbetalade bensinskattemedel på skogens område skulle enligt styrelsen snart nog kompenseras genom ökning av andra statliga skatteinkomster i samband med näringens förstärkta produktivitet.

Det har av motionärerna föreslagits, att restituerade medel borde få användas för syften, som har samband med skogsbrukets maskinteknik. I sammanhanget nämnes bl. a. rationaliserings- och samordningssträvanden. Skogsstyrelsen framhåller för sin del, att den maskintekniska upprustningen säkerligen skulle vara väl betjänt av samverkan mellan skogsägare och företagsgrupper.

Bland ändamål, som lämpligen borde kunna tillgodoses genom restituerade skattemedel, nämner motionärerna också arbetarskyddet. Enligt skogsstyrelsens mening föreligger starka motiv för en sådan medelsanvändning, inte minst därigenom att det tilltagande utnyttjandet av maskiner medför ökade olycksfallsrisker i skogsarbetet. Förslagen i denna punkt finner styrelsen ha särskild aktualitet med hänsyn till att motordrivna fällnings- och röjningssågar i allt större utsträckning används av ungdomar och minderåriga enligt särskild dispens.

På här angivna och i skogsstyrelsens underdåniga skrivelse den 12 juni 1957 anförda skäl biträder skogsstyrelsen i allt väsentligt de förslag, som framförts i motionerna. Beträffande föreslagens detaljer tillstyrker styrelsen

att principbeslut fattas angående kollektiv restitution genom särskilt anslag å nionde huvudtiteln av skatt å bensin, som förbrukas av motorsågar i skogsbruket, genom återbetalning dels retroaktivt för budgetåret 1957/58, dels årligen fr. o. m. budgetåret 1958/59, att avräknas mot bilskattemedel,

att retroaktivt restituerade medel tillförs en för ändamålet bildad fond, skogsbrukets bensinskattfond, att disponeras i huvudsaklig överensstämmelse med föreslagna riktlinjer,

att årligen restituerade medel ävenledes bör tillföras denna fond och disponeras för här ifrågavarande ändamål,

att det bör uppdras åt skogsstyrelsen att ytterligare utreda förekomsten av motorsågar och andra icke vägslitande maskiner i skogsbruket och den häremot svarande bensinförbrukningen, samt

att för omedelbar disposition anvisas belopp för vardera av budgetåren 1957/58 och 1958/59 å förslagsvis 350 000 kronor till förenämnda fond och till årsfördelning, att senare avräknas mot de definitivt beräknade anslagen.

Sveriges skogsägareföreningars riksförbund finner det principiellt riktigt att de inkomster, som erhålles från skatten på bensin, i första hand skall användas för vägväsendets förbättring och finner det därför vara helt i sin ordning att riksdagen fattat beslut om restitution av skatt på bensin som förbrukas av motorer och maskiner av olika slag inom jordbruk, trädgårdsodling och yrkesmässigt fiske. Då ej heller de åtskilliga tiotusental bensinförbrukande redskapen inom skogsbruket har något med förslitning av vägarna att göra är enligt riksförbundet motionärernas tankegång logisk, att skogsbruket skall på något sätt lämnas gottgörelse för den merkostnad för näringen, som bensinskatten utgör.

Utan att vilja ta ställning till de i de bägge motionsgrupperna något olika utformade detaljförslagen instämmer riksförbundet i de framförda huvudförslagen beträffande kollektiv restitution av skatt å bensin som förbrukats av motorsågar och andra jämförliga redskap inom skogsbruket samt att ifrågavarande restituerade bensinskattmedel tillföres en för ändamålet bil-

dad fond att disponeras i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna anförts.

Sveriges skogsägareförbund tillstyrker livligt kollektiv restitution av bensinskatt för inom skogsbruket använda motor- och röjningssågar samt barkningsmaskiner, traktorer och andra motordrivna maskiner, som rätteligen icke bör påföras bensinskatt. Vidare förordar förbundet att de restituerade bensinskattemedlen användes för skogsbrukets rationaliseringsverksamhet, främst försöks- och forskningsverksamhet på det motortekniska området. Slutligen föreslår förbundet, att medlen för sagda ändamål tillföres Fonden för arbets- och maskinteknisk forsknings- och försöksverksamhet inom skogsbruket.

Skogs- och flottningsarbetareförbundet anser att användningen av motorsågar inom skogsbruket har inneburit en stark rationalisering av avverkningsarbetet och medfört betydande vinster för hela vårt folkhushåll. Det absolut övervägande flertalet av de till ett beräknat antal av ca 50 000 uppgående motorsågarna äges av enskilda skogsarbetare. I många fall innebär detta, att dessa fått ta stora ekonomiska risker med hänsyn till de förhållandevis höga kostnader, som anskaffningen av motorsågen innebär. Bland dessa arbetare finner man det därför orättmätigt att staten skall tillgodogöra sig inkomster på den bensin, som användes som drivmedel av motorsågarna genom en bensinskatt avsedd att låta motorfordonstrafiken bära sin andel av uppkommande väggkostnader.

Vid förbundets senaste förbundskongress förelåg ett flertal motioner från förbundsavdelningar, vari krävdes åtgärder från förbundets sida för att få en ändring till stånd i detta förhållande. Det anfördes därvidlag också att man ser det som en rättvisefråga, att skogsarbetarna erhåller samma rätt till restitution av skatt på bensin som i dylika fall användes som drivmedel, vilken tidigare tillerkänts jordbruket, trädgårdsnäringen och fisket.

Förbundet finner det därför angeläget framhålla, att de motioner som nu förelagts riksdagen har ett starkt stöd bland skogsarbetarna. Med hänsyn till önskvärheten av att återbäring kan ske utan att en omfattande administrativ apparat nödvändiggöres, ansluter sig förbundet till tanken på att någon form för kollektiv återbäring synes bära övervägas. Om en särskild fond bildas för detta ändamål, bör den lämpligen förvaltas av skogsstyrelsen och medel ur densamma utgå till ändamål, som avser att befrämja maskintekniken inom skogsbruket, men för vilka anslag ej utgår i riksstaten. I första hand nämner förbundet åtgärder för att åstadkomma en bättre serviceverksamhet med avseende på motorsågar och reservdelar samt ökad instruktion beträffande motorsågens användning och skötsel. De ökade olycksfallsriskerna i arbetet med risker av tidigare ej känd art gör också särskilda anslag till arbetarskyddsåtgärder, skyddsombudsorganisationen och forskning på området önskvärda.

Svenska vägföreningen uttalar, att föreningen icke anser spörsmålet om restitution av bensinskatt för skogsbrukets del fullt jämförbart med motsvarande problem beträffande fisket, trädgårdsnäringen och jordbruket. För fiskets del är det uppenbart att några vägutgifter icke ifrågakommer och knappast heller för trädgårdsnäringen, där jordfräsarna är i arbete på en stationär arbetsplats. Jordbrukstraktorerna används likaså mera »stationärt», ehuru visst väglitage förekommer vid förflyttningar på väg mellan olika arbetsplatser.

Användningen av motorredskap inom skogsbruket blir emellertid aldrig stationär på samma sätt. Skogsbrukets arbetskraft och redskap flyttas till olika tillfälliga arbetsplatser och dessa förflyttningar, som ofta är ganska långväga, framgår över allmänna och enskilda vägar, skogsbilvägar och basvägar. Den ifrågasatta restitutionen bör därför bedömas med hänsyn till samhällets åtgärder för att vara behjälpligt med att tillgodose skogsbrukets vägbehov. Det är nämligen ofrånkomligt att skogsbrukets motorredskap, barkningsmaskiner, motorsågar m. m. i stor utsträckning måste vägtransporteras.

Frånsett skogsbrukets behov av allmänna vägar, drar skogsbruket också stor nytta av de bidrag som utgår för byggande och underhåll av enskilda vägar, vartill användes bilskattemedel. Så är även fallet för vägbyggnader å skogar i enskild ägo, och på vilket sätt skogsnäringen i år föreslås få ett stöd av 7,7 milj. kr. genom anslag under nionde huvudtiteln. Detta anslag var endast 2,5 milj. kr. för ett par år sedan och har sålunda betydligt ökat. För dessa vägar är det uppenbart att allmän trafik ej sker i sådan omfattning att den skulle kunna åberopas som skäl för bidrag av bilskattemedel och härigenom beredes därför skogsnäringen ett särskilt stöd.

Inom industri och näringsliv förbrukas i vissa fall bensin utan att detta sker i samband med att maskinerna vägtransporteras, men det kan stöta på mycket stora svårigheter att genomföra ett restitutionsförfarande. Det synes vara ett ytterligare skäl för att icke utvidga det nuvarande restitutionsförfarandet.

Motionärerna har syftat till att genom den kollektiva ersättningen underlätta yrkesutbildning, forskning och liknande. För sådana ändamål användes allmänna budgetmedel och det bör därför ankomma på vederbörande undervisningsanstalter och forskningsinstitut att pröva om behov av ökad verksamhet föreligger. I detta sammanhang bör icke bortses från de förbättrade möjligheter, som finnes att på frivillig väg tillgodose de ändamål, som motionärerna avsett, genom skattelättnader för skogsbrukets väganläggningar. Kostnader för dessa betraktas som investeringar medan upprustning och anläggning av flottleder är av driftnatur, varför kostnaderna härför är avdragsgilla. Ett värdefullt stöd för skogsnäringen vore därför att ingå på sådana allmänt verkande åtgärder, som kan åstadkommas genom skattelättnader.

Efter att i ärendet ha samrått med motororganisationerna, den yrkesmässiga trafikens och bilbranschens organisationer, vilka i allt väsentligt instämmer i här främförda synpunkter, vill Svenska vägföreningen därför sam-

manfattningsvis framhålla, att den anser, att ifrågavarande motioner icke bör föranleda något ändrat restitutionsförfarande för bensinskatt.

I en gemensam skrivelse till jordbruksutskottet har *domänstyrelsen, Föreningen Skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivareföreningen* samt *Värmlands och Västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening* tillstyrkt motionerna och därjämte bl. a. uttalat att de finner det i högsta grad väsentligt att restitutionsmedlen användes till sådana ändamål inom skogsbruket, vilka f. n. icke kan påräkna anslag i riksstaten, samt att hit i första hand bör räknas den försöks- och forskningsverksamhet, som bedrivs av de tre skogliga arbetsstudieorganisationerna: Forskningsstiftelsen SDA, Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA) och Föreningen Värmlands skogsarbetsstudier (VSA). Vidare bör det skogliga arbetarskyddet givetvis komma med i bilden.

Enligt skrivelsens undertecknare torde det vara obehövt att tillskapa ytterligare organ för handhavande av restitutionsmedlen, då det redan existerar en allsidigt sammansatt styrelse om nio personer, som bestämmer över fördelningen av de belopp, som för två år sedan tilldelats Fonden för arbets- och maskinteknisk forsknings- och försöksverksamhet inom skogsbruket. Av motionärerna framförda förslag till de restituerade bensinskattemedlens disposition överensstämmer i många fall med just de arbetsuppgifter, för vilka nyssnämnda fond verkar. En förstärkning av de medel, som ifrågavarande fond fått sig anförtrodda, är av största betydelse för forskning och utveckling på den skogliga arbetslärans område. Nämnda forskning utgör grundvalen för den skogliga yrkesutbildningen i landet.

Utskottet

Under hänvisning till de relativt betydande kvantiteter bensin, som numera förbrukas inom skogsnäringen vid användning av skilda slag av icke väggående motorredskap, exempelvis motorsågar och barkningsmaskiner, har motionärerna i förevarande motioner yrkat, att skogsbruket principiellt skall medges rätt till kollektiv restitution av skatt som erlägges för bensin till nyssnämnda ändamål. Vid sin prövning av detta yrkande har utskottet funnit övervägande skäl tala för att icke nu genom separata beslut utvidga det kollektiva restitutionsförfarandet till ytterligare grupper bensinförbrukare. Enligt utskottets mening bör skogsnäringens restitutionsfråga liksom övriga spörsmål av samma innebörd övervägas i ett sammanhang vid den fortsatta utredning rörande restitution av bensinskatt, som anknyter till 1953 års trafikutredning. På denna grund avstyrker utskottet bifall till det förut nämnda motionsyrkandet.

I detta sammanhang vill emellertid utskottet erinra om att skogsbruket för närvarande erhåller viss återbäring av bensinskatt i form av anslagsanvisning under nionde huvudtiteln till skogsbilvägar i enskild ägo. Sagda anslagsanvisning, vilken för innevarande budgetår uppgår till 7,5 miljoner

16 *Sammansatt bevillnings- och jordbruksutskotts utlåtande nr 1 år 1958*

kronor och enligt riksdagens nyligen fattade beslut för nästa budgetår skall ökas till 7,7 miljoner kronor, sker nämligen genom avräkning mot specialstaten för automobilskattemedel. 1955 års skogsvårdsutredning har i ett delbetänkande framhållit, att skogsvägnätets utbyggnad är en av de angelägnaste uppgifterna i svenskt skogsbruk. För en väsentligt ökad utbyggnadstakt talar, framhåller utredningen, såväl transportekonomiska som transporttekniska skäl, skogsvårdens och skogsskyddets krav samt sist men inte minst sociala och andra med arbetskraftens trivsel och rationella utnyttjande sammanhängande skäl. Av särskilt sistnämnda skäl finner utskottet rimligt om vid behandling av anslag till vägbyggnader å skogar i enskild ägo hänsyn även toges till den bensinförbrukning som sker vid användning av motorsågar och andra icke väggående motorredskap. Därest i samband med prövning av anslagsäskande till sagda ändamål för kommande budgetår en undersökning skulle visa, att skogsbruket ej under berörda anslag i rimlig utsträckning erhåller åter vad det utbetalat i bensinskatt hänförlig till annat än motortrafik å allmänligen befarna vägar, synes det enligt utskottet kunna ifrågasättas om ej en anslagshöjning bör komma till stånd.

Av utskottets ställningstagande i principfrågan om bensinskatterestitution för inom skogsbruket nyttjade motorredskap följer att utskottet ävenledes avstyrker de olika detaljyrkanden, som framförts i motionerna. Åtskilliga av de ändamål motionärerna avsett främja med restitutionsmedel stödjes genom medelsanvisningar å riksstaten och får förutsättas komma att alltjämt befordras med statsmedel i den utsträckning, som befinnes möjlig och önskvärd.

Under återopande av det sålunda anförda hemställer utskottet,

att motionerna I: 14 och II: 13, I: 71 och II: 119, I: 17 och II: 20 ävensom I: 72 samt II: 120 icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 9 april 1958

På sammansatta bevillnings- och jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Närvarande:

från *bevillningsutskottet*:
herrar Kollberg*, Snygg, Gustaf Elofsson, Bengtson, Sundström, Brandt, Allard, Oscar Carlsson och Gustaf Henry Hansson;

från *jordbruksutskottet*:
herrar Pettersson i Dahl, Bertil Andersson, Nils Hansson, Eskilsson, Antby, Jonsson i Strömsund, Helge Lindström, Östlund, Gunnar Berg och Johanson i Västervik.

* Icke närvarit vid justering av utlåtandet.

Reservation

av herrar *Pettersson* i Dahl, *Gustaf Elofsson*, *Bengtson* och *Oscar Carlsson*, vilka ansett att utskottets utlåtande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Under hänvisning till de relativt betydande kvantiteter bensin, som numera förbrukas inom skogsnäringen vid användning av skilda slag av icke väggående motorredskap, exempelvis motorsågar och barkningsmaskiner, har motionärerna i förevarande motioner yrkat, att skogsbruket principiellt skall medges rätt till kollektiv restitution av skatt, som erlägges för bensin till nyssnämnda ändamål. De skäl motionärerna anfört till stöd för detta yrkande anser utskottet motivera, att skogsnäringen beviljas enahanda restitutionsrätt som riksdagen redan tidigare lämnat såväl jordbruks- och trädgårdsnäringarna som fiskerinäringen. Icke minst rättvisekrav talar här för. Utskottet tillstyrker på denna grund, att skogsbruket skall genom kollektiv restitution erhålla gottgörelse för av dess utövare erlagd bensinskatt hänförlig till användning av icke väggående motorredskap. I enlighet härmed förordar utskottet, att sådan ändring vidtages i 5 § 1929 års förordning om särskild skatt å bensin och motorsprit, att restitution må åtnjutas jämväl för bensin och motorsprit, som användes för framdrivande av inom skogsbruket nyttjade motorsågar och därmed jämförbara motorer och redskap. Restitutionen, som i enlighet med förslag i motionerna I: 14 och II: 13 torde räknas från och med den 1 juli 1957, bör ha form av anslagsanvisning under nionde huvudtiteln i riksstaten.

Till grund för återbäringen i nu föreslagen form av bensinskatt till skogsnäringen bör ligga en genom skogsstyrelsens försorg vidtagen undersökning av ungefärliga antalet motorredskap av ifrågavarande slag inom näringen samt av storleken av bensinförbrukning vid användningen av dessa redskap. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att föranstalta om en dylik undersökning. Med utgångspunkt från undersökningens resultatet och skogsstyrelsens därpå grundade förslag bör å riksstaten för budgetåret 1959/60 upptagas ett anslag avseende restitutionsbeloppen för såväl nyssnämnda budgetår som de två närmast föregående budgetåren, dock med reduktion för ett belopp av 600 000 kronor, som bör anvisas redan nu för att senare avräknas mot omförmälda anslag. Av beloppet å 600 000 kronor bör 300 000 kronor anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 och ett lika stort belopp å riksstaten för budgetåret 1958/59.

De restituerade medlen bör i enlighet med motionerna I: 14 och II: 13 tillföras en för ändamålet bildad fond, benämnd skogsbrukets bensinskattefond. Fondens förvaltning bör handhas av statskontoret och disponeras av skogsstyrelsen. I sistnämnda ämbetsverks styrelse finnes representanter för de

intressegrupper, som är närmast berörda av frågan om hur fondmedlen utnyttjas. Såsom uttalats i motionerna bör skogsstyrelsen vid behandling av ärenden rörande dispositionen av ifrågavarande medel i mån av behov direkt samråda med skogsbrukets berörda organisationer, exempelvis skogsarbetarnas fackliga och det enskilda skogsbrukets ekonomiska organisationer. Erforderliga föreskrifter om ifrågavarande fondmedels placering och användning torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Vad angår de ändamål, vartill de till skogsnäringen restituerade bensinskattemedlen skall få användas, bör dessa principiellt vara sådana som icke på annat sätt stöddes med anslagsanvisning å riksstaten. Därjämte bör gälla att ändamålen skall vara till allmän nytta för näringen. Restitutionsmedlen bör icke utnyttjas till bestridande av rent administrativa omkostnader eller av avlöningar åt tjänstemän. Såvitt möjligt bör de ändamål som främjas med medlen ha samband med maskintekniken. Främst åsyftar utskottet härvid åtgärder av skilda slag till gagn för den skogliga yrkeskunskapen, särskilt i fråga om motorsågar eller andra smärre maskiner. Härutöver bör restitutionsmedel kunna tagas i anspråk för att stödja det skogliga arbetarskyddet, vissa försöks- och forskningsuppgifter samt rationaliserings- och samordningssträvanden till gagn för dem som till väsentlig del direkt söker sin utkomst av den svenska skogen. Andra ändamål, som bör kunna befordras genom anlåtande av ifrågavarande medel, är instruktions- och serviceverksamhet ute på arbetsplatserna och förläggningarna i skogen samt utrustning av fasta och rörliga servicestationer för motorredskap.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i anledning av motionerna I: 14 och II: 13, I: 71 och II: 119, I: 17 och II: 20 ävensom I: 72 samt II: 120 besluta,

1) att medgiva skogsnäringen gottgörelse för skatt å bensin, som förbrukas vid användning av motorredskap inom näringen, från och med den 1 juli 1957 i överensstämmelse med de grunder som utskottet förordat i det föregående,

2) att föreskriva, att till näringen återburna bensinskattemedel skall tillföras en särskild fond, benämnd skogsbrukets bensinskattefond, att avräknas mot automobilskattemedlen,

3) att antaga följande såsom *utskottets förslag* betecknade

Förslag

till

*förordning angående ändrad lydelse av 5 § förordningen den 3 maj 1929
(nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit*

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 3 maj 1929 om särskild skatt å bensin och motorsprit¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Gällande lydelse

Restitution av skatt, som i denna förordning avses, må åtnjutas:

a) för bensin — — — svensk frihamn;

b) för bensin eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg eller av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske eller av inom trädgårdsnäringsnärings nyttjade jordfräsar;

c) för bensin — — — framföres; samt

d) för bensin, — — — än motor-drift.

Vid restitution — — — belöpande tullen.

Utskottets förslag

Restitution av skatt, som i denna förordning avses, må åtnjutas:

a) för bensin — — — svensk frihamn;

b) för bensin eller motorsprit, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av tåg eller fordon å järnväg eller av luftfartyg, härunder inbegripet start av icke motordrivet flygplan, eller av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske eller av inom trädgårdsnäringsnärings nyttjade jordfräsar *eller av inom skogsbruket nyttjade motorsågar och därmed jämförbara motorer och redskap*;

c) för bensin — — — framföres; samt

d) för bensin, — — — än motor-drift.

Vid restitution — — — belöpande tullen.

Denna förordning skall äga tillämpning från och med den 1 juli 1957.

4) att mot senare avräkning mot det restitutionsbelopp, som må komma att bestämmas för budgetåret 1957/58, till *Gottgörelse till skogsnäringen för av dess utövare erlagd ben-*

¹ Senaste lydelse, se 1956:200.

sinskatt å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1957/58 anvisa ett anslag av 300 000 kronor, att avräknas mot automobilskattebeloppet,

5) att mot senare avräkning mot det restitutionsbelopp, som må komma att bestämmas för budgetåret 1958/59, till *Gottgörelse till skogsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* å riksstaten för budgetåret 1958/59 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 300 000 kronor, att avräknas mot automobilskattebeloppet, samt

6) att i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad utskottet i övrigt anfört i det föregående.»